

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: CA-8C/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5323200688
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Laura Vojtášová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2023:5323200688.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou JUDr. Laurou Vojtášovou v spore žalobcu: L. K., G.. XX. XX. XXXX, K. XXX XX V. XXX, zastúpený: JUDr. Michal Matala, advokát, so sídlom Martina Rázusa 19, 984 01 Lučenec, IČO: 42 306 141, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát, so sídlom Vajnorská 55, 831 04 Bratislava, IČO: 42 174 856, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému zaplata sumy 20.000,- € titulom nemajetkovej ujmy. Tvrdil, že dňa 15. 10. 2021 v čase okolo 23:50 hod. riadil vodič L. C. motorové vozidlo zn. Audi A3 s EČV J. po miestnej komunikácii I/10 km, 200, v kat. obce Makov, v smere jazdy Bytča - Makov, pričom počas prejazdu tiahlou ľavotočivou zákrutou vodič neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať, v dôsledku čoho sa s vozidlom dostal do bočného šmyku, v ktorom prešiel vpravo mimo cestu, kde s vozidlom jeho nezistenou časťou narazil do 2 stromov pri ceste, od ktorých bolo vozidlo odrazené späť na cestu, kde ostalo v konečnej polohe na kolesách, pričom v čase nehody sedel na zadných sedadlách za vodičom v strede M. K., G.. XX. XX. XXXX, ktorý bol synom žalobcu a ktorý na následky dopravnej nehody zomrel. Žalobca pri tragickej dopravnej nehode prišiel o svojho syna. Jeho smrť prišla absolútne neočakávane a nepredvídateľne vo veku 17 rokov. Náhla smrť najbližšej osoby žalobcu šokovala a ochromila a do dnešného dňa sa nevie zmieriť so stratou najbližšej osoby. M. K. bol jeho jediným synom. Strata blízkej osoby žalobcu obzvlášť ťažko zasiahla a pôsobí na neho mimoriadne traumatizujúco. V dôsledku straty milovaného syna je žalobca ochudobnený o rozvoj a zdieľanie citov, lásky a radosti s ním prežívaných. V dôsledku tragickej dopravnej nehody je žalobca navždy ochudobnený o rozvoj citových väzieb so svojim synom. So stratou syna sa nevie do dnešného dňa vyrovať a pociťuje smútok zo straty blízkej osoby. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je preto v prípade tak intenzívneho zásahu do osobnostných práv žalobcu postačujúca. Neodstrániteľnosť a trvalosť následku spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Po tragédii prežíva žalobca opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou. Vodič L. C. ako vodič motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, je osobou, ktorá priamo svojím konaním zasiahla do osobnostných práv žalobcu a zodpovedá tak za spôsobenú nemajetkovú ujmu žalobcu. Motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, bolo v čase vzniku nemajetkovej ujmy žalobcu

povinne zmluvne poistené u žalovaného. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude sprevádzať žalobcu po celý zvyšok jeho života. Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, za zásah do práva na ochranu osobnosti, konkrétne, práva na súkromie a rodinný život žalobcu a rozvoj citových väzieb s blízkou osobou, považuje sumu vo výške 20.000,- €.

2. Žalobca predložil listinné dôkazy - rodný list M. K., Uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Čadci, Odbor kriminálnej polície, 2. Oddelenie vyšetrovania, ČVS: U.-XXX/X-Z.-R.-XXXX zo dňa 19. 08. 2022, Potvrdenie o poistení vozidla EČV: J.. Navrhol pripojiť trestný spis Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Čadci, ČVS: U.-XXX/X-Z.-R.-XXXX a z neho oboznámiť Znalecký posudok č. X/XXXX vypracovaný znalcom z odboru Cestná doprava, odvetvia nehody v cestnej doprave, V.. T. O. C., O... V žalobe navrhol svoj výsluch a výsluch svedkov - svojich rodičov, avšak neskôr na výsluchu svedkov netrval a na pojednávaní ich prítomnosť nezabezpečil, preto súd tento dôkaz nevykonal.

3. Žalovaný uplatnený nárok neuznával v celom rozsahu, považoval ho za neodôvodnený a nepreukázaný. Uviedol, že z podanej žaloby nebola dostatočne preukázaná citová väzba vo vzťahu k uplatňovanému nároku a najmä k jeho výške. Žalobca na jednej strane uvádza individuálne prežívanie, avšak na strane druhej si uplatňuje sumu bez toho, aby uviedol jej bližšie zdôvodnenie a obmedzil sa len na stupeň príbuzenstva. Žalobca v podanej žalobe nezdôvodňuje intenzitu vzťahu medzi ním ako otcom a nebohým ako synom, neuvádza konkrétne momenty ktoré by predpokladali pevnosť ich vzájomnej citovej väzby. Žalobca nedokázal preukázať taký zásah do práva na súkromie, ktorý by odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peňažnej náhrady. Z hľadiska skutkových okolností týkajúcich sa preukázania citových väzieb medzi žalobcom a nebohým, z ktorých žalobca v predmetnom konaní vyvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nestačí iba predpoklad existencie tejto citovej väzby. K ťažkým psychickým ujмам dochádza pravidelne len pri veľmi úzkych citových väzbách (inak sa spravidla predpokladá dostačujúca psychická odolnosť, pričom taká ujma by mala byť do úvahy braná iba výnimočne v osobitných prípadoch). Okruh oprávnených subjektov nemožno automaticky odvodzovať z titulu „blízkej osoby“/„rodinného príslušníka“, ale je potrebné skúmať blízkosť vzájomného vzťahu - úzku citovú väzbu - nie v zmysle biologického príbuzenstva, ale na základe skutočného vzťahu blízkosti medzi žalobcom a zosnulým. Žalobca s nebohým dlhodobo nežil v spoločnej domácnosti, pretože sa s matkou nebohého rozviedol a nebohý bol zverený do starostlivosti matky. Žalobca sa naposledy stretol s nebohým pred 10 rokmi, t. j. v čase, kedy mal nebohý 7 rokov. V konaní nebola dostatočne preukázaná dôvodnosť náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a podľa jeho názoru postačuje aj morálne zadosťučinenie prejednaním vecí a ospravedlnením sa pôvodcom zásahu. Z uvedeného je zrejmé, že finančná náhrada je až posedná forma náhrady, ktorú predchádza morálne zadosťučinenie ospravedlnenie sa pôvodcu zásahu a pod. Tieto možnosti konštrukciou žaloby žalobca žalovanému odoprel. Žalovaný tiež poukázal na spoluzavinenie nebohého, ktorý sedel vo vozidle na zadnom strednom sedadle bez pripútania bezpečnostným pásom. V čase nehody sa vo vozidle nachádzalo celkom 5 osôb, pričom všetky sa v dôsledku nehody vážne zranili, avšak jediný, pre koho boli tieto zranenia smrteľné, bol nebohý. S ohľadom na uvedené má za to, že fatálne následky pre nebohého malo práve jeho vlastné konanie, keď ignoroval povinnosť pripútať sa bezpečnostným pásom. Poslaním inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy nie je získanie majetkového prospechu, ale poskytnutie zadosťučinenia rôznymi formami; náhrada v peniazoch je na mieste, pokiaľ nepostačuje ospravedlnenie, resp. iné primárne formy zadosťučinenia. Náhrada v peniazoch tvorí aj historicky len nadstavbu morálneho zadosťučinenia a v žiadnom prípade nesmie slúžiť ako majetkový prospech toho komu sa do práv zasiahlo. Pre priznanie samotnej nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce pomery pôvodcu zásahu ako osoby, ktorá do práv žalobcu zasiahla a „pretrhla“ vzťah medzi žalobcom a nebohým nezvratným zásahom. Preto je potrebné skúmať osobu pôvodcu zásahu, a najmä, jeho majetkové pomery a nie pomery žalovaného v postavení poisťovateľa. Vzhľadom na prezentované skutočnosti je otázne, či vôbec došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu do takej miery, že je potrebná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to najmä s poukazom na veľmi sporadický a emočne nepreukázaný osobný kontakt žalobcu s nebohým. Je evidentné, že žalobca si uplatňuje nároky paušálne podľa stupňa príbuzenstva, čo nerešpektuje individualizáciu inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

4. Žalovaný navrhol vykonať dokazovanie výsluchom vodiča L. C. a matky nebohého M. K.. Z trestného spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Čadci, ČVS: U.-XXX/X-Z.-R.-XXXX navrhol oboznámiť Znalecký posudok č. XX/XXXX vypracovaný znalcami z odboru zdravotníctva, odvetvia súdne lekárstvo, M.. B.U. T. Q. M.. L. B..

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, výsluchom žalobcu a svedkyne M. K. a oboznámením podstatného obsahu trestného spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Čadci, ČVS: U.-XXX/X-Z.-R.-XXXX, najmä znaleckých posudkov vypracovaných znalcom z odboru Cestná doprava, odvetvia nehody v cestnej doprave, V.. T.. O. C., O... a znalcami z odboru zdravotníctva, odvetvia súdne lekárstvo, M.. B.U. T. Q. M.. L. B.. Vykonal dokazovania výsluchom svedka L. C. súd nevykonal, pretože by to bolo nedôvodné a nevhodné, nakoľko menovaný nie je v súčasnosti spôsobilý výsluchu, čo vyplýva z trestného spisu a nie je ani možné predpokladať, kedy bude schopný výsluchu. Bolo by nevhodné konanie prerušovať do času, kedy bude schopný výsluchu, pretože samotný dopad udalosti do jeho sféry nie je pre rozhodnutie natoľko významný a okolnosti a priebeh nehody je možné zistiť z trestného spisu.

6. Žalobca pri výsluchu uviedol, že so synom mal veľmi dobrý vzťah. S jeho matkou sa rozviedli v roku 2010. Styk bol na jeho žiadosť ponechaný na dohodu rodičov, pretože pracoval v zahraničí. Keďže cez 20 rokov pracuje v zahraničí, možnosti stretávať sa so synom bolo menej. Vždy si ho k sebe bral, keď to bolo možné, aj k svojim rodičom. Keďže po rozvode mu v stretávaní jeho matka bránila, boli na jeho podnet u psychológa v Žiline. Pred psychológom syn povedal, že sa chce s ním stretávať. Potom sa stretávali niekoľko mesiacov, ale keďže bol na syna nátlak zo strany jeho matky, tá mu dokonca povedala, že mu ho bude dávať len, ak jej bude platiť, tak sa stretávali menej. Raz, keď ho odovzdával matke matky, začala na neho kričať, že mešká 10 minút a že zavolá na neho policajtov, syn vtedy začal plakať, bál sa policajtov. Keď som mu neskôr telefonoval, či chce ísť k nemu, povedal mu, že nechce. Potom sa určité obdobie nestretávali. Potom dal návrh na súd na zverenie syna do jeho starostlivosti kvôli podmienkam, v akých syn žil, pretože žili v chatrči. Súd to však zamietol, pretože sociálka bola u matky a zhodnotili, že pomery boli vyhovujúce a on sa voči rozhodnutiu neodvolal, bolo by to zbytočné. Potom sa párkrát stretli, kúpil mu napr. veci do školy, matka mu však opäť bránila. Aj v poslednej dobe pred smrťou sa stretávali, ale jeho matka o tom nevie. Problém bol stretávať sa, keď bol Covid, keďže to bolo cez 3 okresy. Naposledy pred smrťou videl syna v marci 2021, keď bolo pojednávanie na súde v Žiline o zvýšenie výživného. Po skončení tohto pojednávania syna kontaktoval, stretli sa v Žiline. Po tom pojednávaní odišiel v apríli do zahraničia a vrátil sa zo zahraničia až na jeho pohreb. Predtým sa stretli naposledy okolo Vianoc. Posledné 2 - 3 roky sa stretávali približne 3 až 4 krát za rok. Kontaktovali sa cez sociálne siete, syn mal Facebook a myslí, že aj Instagram, jeho matka ale nechcela o tom ani počuť, tak to bolo tajné. Stále to bol taký boj kvôli jeho matke. Syna sa vždy snažil kontaktovať. Cez sociálne siete ho kontaktoval podľa toho, ako to bolo potrebné, niekedy to bolo tak 5- až 6-krát za mesiac, ako-kedy. Zo zahraničia chodil domov tak jedenkrát za mesiac, nie vždy mu vtedy zavolať. Keď sa stretli, išli si posedieť do mesta. V zahraničí pracuje ako živnostník, robí pre jednu firmu pieskovacie práce, nátery a aj stavebné roboty. Teraz zarobí 1.500,- € až 2.000,- € v hrubom, predtým to bolo menej. Výživné na syna platil podľa rozhodnutia súdu, naposledy bolo výživné zvýšené zo 100,- € mesačne na 150,- € mesačne. Vždy, keď sa so synom stretli, snažil sa kúpiť mu nejaké veci, čo si vybral. Kupoval mu hračky, oblečenie, veci do školy. Neboli nikde na zahraničnej dovolenke. Na posledné a ani na predchádzajúce narodeniny, ani na Vianoce, mu nič nekúpil. Matej väčšinou doma hral na play-station, tiež mal záľubu v gamblovaní, stávkach. Nevie o tom, že by navštevoval nejaké krúžky, na to sa ho nepýtal, veľmi ho bavil futbal. Po skončení školy chcel ísť s ním pracovať do zahraničia, teraz by už bol s ním v zahraničí, jeho matka to ale nevedela, lebo on nechcel, aby to vedela. Nie je pravda, že je otcom len na rodnom liste, bol to jeho syn, mal ho rád. Na otázku ako smrť syna zasiahla do jeho osobnostnej sféry, ako sa to prejavilo, uviedol, že smrť syna ho zasiahla, zničilo mu to život, stále to má v hlave, 2 roky berie lieky Neurol. Človek sa prestane sústrediť, myslí na to, je to taký veľký zásah do jeho života. Na otázku či pozoruje jeho okolie po tej nehode nejaké zmeny v jeho správaní uviedol, že nevie ako to okolie vníma. Odsťahoval sa od svojich rodičov, prestal chodiť do Žiliny, kde mal svojich blízkych a začal byť taký utiahnutý. Rodina vidí, že to s ním nie je dobré.

7. Svedkyňa M. K., matka nebohého M. a bývalá manželka žalobcu, pri výsluchu uviedla, že ona so synom boli v prvom rade kamaráti, až potom bola jeho mamou. Chcela, aby jej mohol veriť, aby sa mohol na ňu kedykoľvek obrátiť. Vždy, keď za ňou prišiel s niečím, vždy mala na ňo čas. Zdôveroval sa jej s jeho problémami. Žalobca so synom nemali žiaden vzťah. Žalobca nevidel syna 10 rokov a neboli v žiadnom kontakte. Rozviedli sa, keď mal M. 5 rokov. Na začiatku po rozvode bol

žalobca so synom asi 2 alebo 3-krát a potom to skončilo. Na otázku či dochádzalo z jej strany k nejakému bráneniu v stretávaní sa syna s otcom uviedla, že ona im nebránila. Sama hovorila M. opakovane, aby si našiel k otcovi nejakú cestu a on jej povedal, že „Mama, načo? Keď nemal otec záujem o mňa, prečo by som mal mať záujem ja o ňho.“ Žalobca neurobil nič pre to, aby syna videl. Syna mohol kontaktovať cez sociálne siete, Messenger, mohol si zistiť jeho telefónne číslo, teraz to už nie je problém. Za 10 rokov, okrem výživného, nedostal od neho nič. V januári v tom roku, kedy bola dopravná nehoda, bolo pojednávanie na súde o zvýšenie výživného, návrh podala z dôvodu, že M. nastúpil na strednú školu a tam žalobca ešte žiadal, aby bolo výživné znížené. Keď sa ho sudca spýtal, čo mu za 10 rokov dal, povedal, že nič. Keď sa ho spýtal, či ho nepotreboval vidieť, povedal, že nepotreboval, ani nepotrebuje. Výživné bolo vtedy zvýšené po 8 rokoch zo 100,- € na 150,- €. Výživné, ktoré bolo súdom určené, platil riadne. Medzi synove záľuby patrilo futbal, hrával hry s kamarátmi na počítači, chodievali von. Na otázku či sa rozprávali v posledných rokoch s maloletým o jeho vzťahu so žalobcom uviedla, že áno, rozprávali. Mrzelo ju, že si nevedia k sebe nájsť cestu. Sama som mu hovorila: „Skús mu zavolať, napíš mu!“. On ale nechcel. Povedal jej: „Mama, prečo mi to stále opakuješ? Chceš sa ma zbaviť?“. Zo strany žalobcu nebola požiadaná, aby mu dala kontakt na syna.

8. Z Uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Čadci, Odbor kriminálnej polície, 2. Oddelenie vyšetrovania, ČVS: U.-XXX/X-Z.-R.-XXXX zo dňa 13. 12. 2021 vyplýva, že L. C. je podľa § 206, ods. 1 Trestného poriadku stíhaný ako obvinený pre prečin usmrtienia podľa § 149, ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 157, ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138, ods. h), za skutok zo dňa 12. 10. 2021, kedy riadil osobné motorové vozidlo Audi A3, pričom počas prejazdu tiahlou ľavotočivou zákrutou neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať, v dôsledku čoho sa vozidlo dostalo do bočného šmyku, v ktorom prešiel vpravo mimo cestu, kde vozidlom jeho nezistenou časťou narazil do 2 stromov pri ceste, od ktorých bolo vozidlo odrazené späť na cestu, kde ostalo v konečnej polohe na kolesách, pričom v čase nehody sedel na mieste spolujazdca E. I., G.. XX. XX. XXXX, ktorý utrpel ťažkú ujmu na zdraví v dĺžke nevyhnutnej liečby 6 až 12 mesiacov, v zradu za vodičom sedel neprípútaný O. Y., G.. XX. XX. XXXX, ktorý pri nehode utrpel ťažkú ujmu na zdraví v dĺžke nevyhnutnej liečby 6 až 12 mesiacov, ďalej v zradu v strede sedel neprípútaný M. K., G.. XX. XX. XXXX, ktorému pri nehode došlo k ťažkým poraneniam, ktorým na mieste podľahol, ďalej v zradu za miestom spolujazdca sedel neprípútaný V. W., G.. XX. XX. XXXX, ktorý pri nehode utrpel ťažkú ujmu na zdraví v dĺžke nevyhnutnej liečby 6 až 12 mesiacov, čím menovaný v súhrne svojím konaním ako vodič porušil dôležité povinnosti vyplývajúce z ustanovení § 3, ods. 2, písm. a), § 4, ods. 1, písm. c), § 16, ods. 1, § 137, ods. 2, písm. c) Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

9. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Čadci, Odbor kriminálnej polície, 2. Oddelenie vyšetrovania, ČVS: U.-XXX/X-Z.-R.-XXXX zo dňa 19. 08. 2022 bola podľa § 228, ods. 2, písm. b) Trestného poriadku trestná vec obvineného L. C. prerušená, pretože s obvineným L. C. nie je možné pre jeho ťažkú ujmu na zdraví vykonať potrebné procesné úkony, nemožno ho pre ťažkú chorobu postaviť pred súd.

10. Zo záveru Znaleckého posudku č. X/XXXX vypracovaného na účely trestného konania znalcom V. T. O. C., O., znalcom z odboru Cestná doprava, odvetvia nehody v cestnej doprave, a to z časti Odpovede na otázky č. 4, 5 a 7 (str. 53-56 znaleckého posudku), vyplýva, že znalec konštatuje, že technickou príčinou predmetnej dopravnej nehody bola predovšetkým nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Audi. Nesprávnym prvkom jeho techniky jazdy bola skutočnosť, že vodič uskutočňoval vjazd do ľavotočivej zákruty rýchlosťou vyššou (cca. 72 až 78 km/h), ako bola bežná rýchlosť pre jazdu danou zákrutou (do cca. 60 km/h) a pri daných podmienkach (znížená viditeľnosť a míňanie sa s protiídúcim vozidlom tesne pred vjazdom do zákruty). Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že vodič vozidla Audi mal mať iba malé vodičské skúsenosti. Uvedená skutočnosť sa mohla podieľať na spôsobe vedenia vozidla a tiež spôsobe, ako vodič na vzniknutú situáciu reagoval. Vodič vozidla Audi by dopravnej nehode zabránil takým spôsobom, ak by správne smerovo viedol svoje vozidlo vo svojom jazdnom pruhu. Vodič sa pohyboval rýchlosťou cca. 72 až 78 km/h, pričom danou rýchlosťou bolo možné predmetnú zákrutu prejsť, avšak jednalo by sa o tzv. športový prejazd zákruty - teda, nie bezpečný. Za bezpečný prejazd danou zákrutou v podmienkach nehodového deja možno považovať jazdu rýchlosťou do cca. 60 km/h.

11. Zo záveru Znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného na účely trestného konania znalcami M. B. T. Q. M.. L. B., znalcami z odboru zdravotníctva, odvetvie súdne lekárstvo, a to z časti Odpovede na otázky č. 2 až 8 (str. 20-25 znaleckého posudku), vyplýva, že M. mal v čase smrti v tele omamné a psychotropné látky a z toxikologického vyšetrenia vyplýva, že nebohý mal v tele 0,091 µg/ml metamfetamínu. Takáto koncentrácia metamfetamínu v jeho krvi je nízka, netoxická a s jeho smrťou nesúvisí. Bezprostrednou príčinou smrti M. K. bolo prerušenie spojenia lebky s krčnou chrbticou a dilaceráciou a roztrhnutím miechy. Smrť nastala bezprostredne po jeho utrpení a nebolo by jej možné zabrániť ani okamžitou odbornou lekárskou pomocou. Lokalizácia, rozsah a charakter zistených zranení vykazovali známky vitality, t.j. vznikli na živom tele. Smrť M. nastala v priamej príčinnej súvislosti so zraneniami utrpenými pri dopravnej nehode. Z pohybu tela v osobnom motorovom vozidle počas dopravnej nehody je možné povedať, že M. K. v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom. Tento zámer je podporený aj absenciou typických poranení, ktoré by na tele bezpečnostný pás pri takomto type dopravnej kolízie zanechal. Ak by bol M. v čase dopravnej nehody pripútaný správne nasadeným bezpečnostným pásom, pohyb jeho tela v interiéri vozidla v priebehu dopravnej nehody by bol významne obmedzený a je reálny predpoklad, že aj rozsah utrpených zranení by bol menší.

12. Zistený skutkový stav súd posúdil v zmysle nižšie uvedených ustanovení platných právnych predpisov.

13. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

14. Súčasťou práva na ochranu osobnosti, je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi rodinného vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blížkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (napr. rozsudky Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/93/2008 zo dňa 30. 03. 2010, sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa

26. 09. 2013, sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17. 02. 2011). Osobitne vo vzťahu k dopravným nehodám, bolo vo viacerých rozhodnutiach konštatované, že do osobnostných práv oprávnených osôb, do práva na súkromie a rodinný život, je zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný (napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.1Cdo/77/2009 zo dňa 27. 10. 2010, sp. zn.4Cdo/168/2009 zo dňa 20. 04. 2011 a sp. zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27. 11. 2012). Súčasťou práva na súkromný a rodinný život, je teda aj právo na spolužitie s inými osobami, najmä s členmi rodiny. Neoprávneným zásahom do súkromia je tak aj spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví alebo smrti blízkej osoby (§ 116 Občianskeho zákonníka). Stratou jedného z členov rodiny dochádza k narušeniu existujúcich interpersonálnych väzieb, kedy pri určitej intenzite a istých kvalitách týchto väzieb vzniká neodčiniteľná ujma, ktorá postihuje pozostalých členov rodiny a náhrada tejto nemajetkovej ujmy v peniazoch je potom primeraným prostriedkom nápravy následkov takéhoto neoprávneného zásahu.

15. V prípade úmrtia blízkej osoby (manžela, rodiča, detí), kedy bolo dotknuté právo na súkromný a rodinný život, predstavuje pre postihnutú osobu závažnú neodstrániteľnú ujmu na jej osobnosti (v takých prípadoch ide o ujmu sprevádzajúcu postihnutú osobu po celý jej ďalší život). Aby prišlo k naplneniu predpokladov stanovených v § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka je nevyhnutné, aby v konkrétnom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do chráneného osobnostného práva, ďalej že u postihnutej fyzickej osoby došlo k vzniku nemajetkovej ujmy v značnej miere, a že medzi neoprávneným zásahom do chráneného osobnostného práva a nemajetkovou ujmovou vzniknutou u postihnutej osoby v značnej miere existuje príčinná súvislosť.

16. Prvý predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka je to, že došlo k neoprávnenému zásahu. V danom prípade mal súd na základe vykonaného dokazovania preukázané, že dňa 12. 10. 2021 sa stala dopravná nehoda, pri ktorej zomrel syn žalobcu M., ktorý mal v tom čase 17 rokov. Motorové vozidlo viedol vodič L. C., voči ktorému bolo vznesené obvinenie pre prečin usmrtenia podľa § 149, ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť voči M. a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157, ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť voči ostatným 3 spolujazdcom. Trestné konanie je v prípravnom štádiu a v súčasnosti je prerušené, nakoľko s obvineným L. C. nie je možné pre jeho ťažkú ujmu na zdraví vykonať potrebné procesné úkony a nemožno ho pre ťažkú chorobu postaviť pred súd. Napriek tomu, že trestné konanie nie je právoplatne skončené a vodič L. C. nebol právoplatne uznaný vinným za usmrtenie M., súd nepovažoval prerušenie konania do právoplatného skončenia trestného konania za hospodárne, preto konanie neprerušil a otázku zodpovednostného subjektu za usmrtenie M. si ustálil prejudiciálne (predbežne).

17. Zo znaleckých posudkov mal súd preukázané, že smrť M. nastala v priamej príčinnej súvislosti so zraneniami utrpými pri dopravnej nehode, a že príčinou predmetnej dopravnej nehody bola predovšetkým nesprávna technika jazdy vodiča vozidla L. C.. Nesprávnym prvkom jeho techniky jazdy bola skutočnosť, že vodič uskutočňoval vjazd do ľavotočivej zákruty rýchlosťou vyššou (cca. 72 až 78 km/h), ako bola bežná rýchlosť pre jazdu danou zákrutou (do cca. 60 km/h) a pri daných podmienkach (znížená viditeľnosť a míňanie sa s protiúdcim vozidlom tesne pred vjazdom do zákruty). Vodič vozidla Audi by dopravnej nehode zabránil takým spôsobom, ak by správne smerovo viedol svoje vozidlo vo svojom jazdnom pruhu. Vzhľadom k tomu, že pri dopravnej nehode nedošlo k stretu dvoch vozidiel, ale dopravná nehoda, bola spôsobená nesprávnou technikou jazdy vodiča Audi L. C., súd prejudiciálne ustálil, že vodič L. C. zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej utrpel M. zranenia nezlučiteľné so životom.

18. Voči vodičovi si žalobca náhradu nemajetkovej ujmy neuplatnil, túto si uplatnil len voči poisťovni, u ktorej bolo vozidlo v čase dopravnej nehody poistené. Bolo nesporné, že motorové vozidlo Audi bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené (zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) u žalovaného, táto otázka nebola v konaní vôbec sporná a práve z tohto poistného vzťahu plynie pasívna vecná legitímácia žalovaného v rade 2/ s poukazom na § 4, ods. 2, písm. a) a § 15, ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z. z. Aj podľa judikatúry (napr. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo/1/2016 zo dňa 31. 07. 2017, Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 20Co/183/2014 zo dňa 26. 05. 2015) v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, predstavovaných právom na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode, je daná pasívna legitímácia

poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Pasívna vecná legitimácia žalovaného je vzhľadom na uvedené daná.

19. Sporou otázkou v danom prípade bolo či v dôsledku dopravnej nehody, ktorej následkom bola smrť syna žalobcu M., došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcu chráneného aj ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka tak, že bolo zasiahnuté do jeho súkromného a rodinného života a došlo u neho k vzniku neodčiniteľnej ujmy, ktorej náhrada v peniazoch by bola primeraným prostriedkom nápravy následkov takéhoto neoprávneného zásahu.

20. Žalobca tvrdil, že neočakávaná a náhla smrť syna ho šokovala, obzvlášť ťažko ho zasiahla a pôsobí na neho mimoriadne traumatizujúco. V dôsledku straty milovaného syna je žalobca ochudobnený o rozvoj a zdieľanie citov, lásky a radosti s ním prežívaných. So stratou syna sa nevie do dnešného dňa vyrovať a pociťuje opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť zo straty blízkej osoby. Neodstrániteľnosť a trvalosť následku spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

21. Žalovaný tieto tvrdenia o silnej citovej väzbe medzi žalobcom a jeho synom rozporoval, označil ich za nepravdivé a tvrdil, že citové väzby medzi žalobcom a jeho synom nedosahovali takú intenzitu, aby bolo možné ich odškodniť v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy finančne.

22. Tvrdenia o ujme, ktorú smrťou syna žalobca utrpel boli v žalobe uvedené pomerne všeobecne, bez konkrétnych skutočností týkajúcich sa jeho vzťahu k synovi a ujmy, ktorú utrpel. V prejednávanom prípade je sporná a pre rozhodnutie významná predovšetkým kvalita a intenzita vzťahu žalobcu k jeho synovi M.. Žalobcu v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať jeho tvrdenia o silnej citovej väzbe s jeho synom M. ako i tvrdenie, že smrťou M. došlo k intenzívnemu zásahu do jeho osobnostných práv tak, že utrpel silnú citovú ujmu, keďže žalovaný tieto tvrdenia rozporoval. Samotný príbuzenský pomer otca a syna len sám osobe nepostačuje, relevantná je predovšetkým citová väzba žalobcu k synovi. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení nepredložil a nenavrhol žiaden relevantný dôkaz. Jediný dôkaz, ktorý navrhol, bol jeho vlastný výsluch. Avšak ani z jeho výsluchu nevyplývali také skutočnosti, ktoré by preukázali, jeho silný citový vzťah k synovi, a ani že by v dôsledku jeho smrti utrpel vážnu citovú ujmu.

23. Z jeho výsluchu vyplynulo, že celý M. život pracoval v zahraničí (viac ako 20 rokov). S matkou M. sa rozvedli v roku 2010, čo znamená, že M. mal v tom čase 5 rokov. Odvtedy spolu nebývali a stretávali sa sporadicky. Okrem platenia výživného, ktoré bolo 8 rokov v sume 100,- € mesačne a v roku 2021, kedy M. zomrel, bolo zvýšené na 150,- € mesačne, na jeho výživu inak neprispieval, dokonca mu nič nekúpil pri príležitosti narodenín či Vianoc. Z jeho výsluchu nevyplývalo, že by sa o syna akýmkoľvek spôsobom staral a podieľal sa na jeho výchove. Jediná jeho starostlivosť spočívala v platení súdom určeného výživného, nad rámce toho sa na starostlivosti o neho nijako nepodieľal. Netvrdil, že by spolu so synom podnikali nejaké výlety, zahrali si futbal, ktorý M. rád hrával, že by boli spolu na nejakej dovolenke. Jediný kontakt, ktorý mal so synom mať, mala byť podľa jeho tvrdení ich vzájomná komunikácia cez Messenger a občasné osobné stretnutia v Žiline. Tvrdenia o vzájomnej komunikácii a osobných stretnutiach vyvrátila matka M., ktorá uviedla, že žalobca syna 10 rokov nevidel, stretli sa naposledy krátko po rozvode 2- až 3-krát a ich vzťah nebol žiaden. Žalobca tvrdenia o komunikácii so synom a ich osobných stretnutiach žiadnym spôsobom nepreukázal, hoci ich žalovaný rozporoval a svedkyňa M. K. ich pri výsluchu vyvrátila. Hoci namietal vierohodnosť jej výpovede, súd nevzhladol žiaden dôvod, pre ktorý by svedkyňa mala, napriek zákonnému poučeniu o trestných následkoch krivej výpovede, vypovedať nepravdivo. Preto jej svedeckú výpoveď bral do úvahy. Žalobca mohol navrhnúť/predložiť dôkazy, napr. komunikáciu cez Messenger, ktorú mal so synom viesť, výsluch svedkov a pod., takýto dôkaz však nepredložil. Preto ma súd za to, že žalobca nepreukázal, že by sa so synom v posledných rokoch pred jeho smrťou stretával, resp. že by sa s ním akokoľvek kontaktoval. Pokiaľ sa žalobca so synom dlhodobo, niekoľko rokov nekontaktoval a nestretával, nestaral sa počas jeho posledných 10 rokov života o jeho výchovu, nemohol mať voči nemu intenzívnu a hlbokú citovú väzbu.

24. Súd má za potrebné zároveň uviesť i to, že pokiaľ by aj žalobca uniesol dôkazné bremeno a preukázal by svoje tvrdenia, že sa so synom stretával a že spolu komunikovali cez Messenger, z jeho

tvrdení vyplynulo, že tento kontakt mal byť veľmi sporadický a veľmi nízkej intenzity. Žalobca tvrdil, že posledné 2 - 3 roky sa stretávali 3- až 4-krát ročne. Nekontaktoval syna za účelom stretnutia vždy, keď prišiel domov zo zahraničia. Posledný rok pred smrťou ho videl len 2-krát, cez Vianoce v roku 2020 a po súdnom pojednávaní (v konaní o určenie výživného) začiatkom roka 2021. Takúto intenzitu stretávania vyhodnotil súd ako veľmi malú. Hoci žalobca chodil domov zo zahraničia raz za mesiac, teda 12-krát ročne, posledný rok sa podľa vlastných tvrdení stretol so synom len 2-krát. V stretnutiach so synom mu nič nebránilo, sám uviedol, že už neboli obmedzenia kvôli Covidu-19. Aj ich (žalobcom tvrdená avšak nepreukázaná) vzájomná komunikácia 5 až 6 krát za mesiac je pomerne malej intenzity, vzhľadom na vek M. 17 rokov. Takýto sporadický kontakt by bol akceptovateľný v prípade dospelšej osoby, ktorá je zárobkovo činná, osamostatnená od rodičov, nie však pokiaľ ide o dospievajúceho maloletého chlapca, ktorý nepochybne otca a intenzívny kontakt s ním potreboval.

25. Súd nepochybuje, že žalobcu náhla a neočakávaná smrť syna zasiahla, avšak žalobca nepreukázal, že by k synovi mal taký blízky a silný citový vzťah, že by mu jeho smrťou bola spôsobená taká ujma, ktorá mu bráni (čiastočne alebo úplne) napĺňať jeho citové potreby. Žalobca nepreukázal, že u neho nastala nemajetková ujma postihujúca jeho osobnostnú sféru. Žalobca len všeobecne tvrdil, že ho smrť syna silno zasiahla. V rámci výsluchu k tomu bližšie uviedol, že je viac utiahnutý a že užíva Neurol. Žiaden iný konkrétny zásah do jeho života neuviedol. Tvrdenia, že „smrť syna ho zasiahla, zničilo mu to život, stále to má v hlave, človek sa prestane sústrediť, myslí na to, je to taký veľký zásah do jeho života“ vyznievajú len veľmi všeobecne. Žalobca neuviedol a už vôbec nepreukázal konkrétne vážne následky, ktoré v dôsledku smrti syna v jeho živote či už osobnom, rodinnom alebo pracovnom, nastali. Žalobca nepreukázal taký blízky vzťah k M., že by v dôsledku jeho smrti pri dopravnej nehode utrpel závažnú citovú ujmu, teda že by došlo k veľmi intenzívnemu zásahu do jeho súkromného a rodinného života.

26. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba, vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Vzhľadom k tomu, že žalobca v konaní nepreukázal, že by mal k synovi silnú citovú väzbu, ani že by neoprávneným zásahom - smrťou jeho syna pri dopravnej nehode, došlo k intenzívnemu/vážnemu zásahu do jeho osobnostnej sféry (súkromného a rodinného života), teda, že by utrpel závažnú ujmu, je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy nedôvodný a preto súd žalobu zamietol.

27. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255, ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), teda podľa zásady úspechu v konaní. Keďže súd žalobu zamietol, úspech žalobcu v konaní tak predstavuje 0 % a úspech žalovaného v konaní predstavuje 100 %. Preto nárok na náhradu trov konania priznal žalovanému vo vzťahu k žalobcovi v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Žilina.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie podľa § 365, ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- d) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu. Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.